

Pomhaj Bóh!

Czíslo 1.
7. jan.

Létník 4.
1894.

Serbiske nježelske Ľopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w ſsmolerjez knihiczsichetni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 np.

Sswjedzeń tſjoch kralow.

Mat. 2, 1—12. Czlowiski ſyn njeje ſam w dñjach ſwojego ſeinskeho kchodzenja miſionſtwo bjes pohanami ſpēchował ani jo pſches ſwojich wuczomnikow ſpēchowac̄ dał. Poſkluschny Wózowskej woli je wón ſ tym ſpokojom był, ſhubjene džeczi ſ domu Izraela vytac̄ a ſbózne czinic̄. Haſkle jaſo tón powyſcheny je wón ſapocžal wſchitkich, tež pohanow, ſ ſebi czahnyč a to je pſchicžina, czeho dla je dženj jeho ſ njebjufpicža tén dženj, na kotrymž je wón miſionſtwo bje wſhem iſtudami wuſtajik.

S tym pał njeje pſrajene, ſo njeje Jefuš hižo w ſwojich ſeinskich dñjach daloko pſche wſchě mjesy ſwiateho kraja a wuſwolenego luda wutroby ſ ſebi czahnyč. So maja tež pohanjo džel na Davitowym ſyntu, to ſo hižo pſches to ſjewi, ſo ſo w kniesowej ſchlachcze Ruth injenuje: tón, kiž ma Moabſtu ſa ſchlachczinu macžet, njemóže jenož ſa židow bycz. Hischeze jaſnische ſwětlo tale wěrnoſcz doſtanje pſches to, ſchtož ſo powjeda wo mudrych ſ raiſcheho kraja. To je prawe a jaſne wěſhezenje ſe ſkutkom na tón czaſ, hdzej budže jich wjele ſ wjeczora a ſ ranja, ſ pſchi-poldnja a ſ połnozy pſchicž a ſo ſ Abrahamom, ſ Iſaakom a ſ Jakubom ſa blidom ſyntu. Woni ſu preñjotni ſ pohanſtwo, kotſiž nowonarodženemu kraju hoſduja. W ſwojej kaldejskej abo perſiskej domiſnje běchu wo tamnym Bileamowym wěſhezenju (4 Mójs. 24, 15—17), ſo budže hwěſda ſ Jakuba ſkhađec̄, ſlyſheli, běchu tež w ſwojich ſamžnych ſwiatych piſmach czitali: „Hdyž to abo tamne ſo na njebjiežach poſkaže, potom wulki kral we wjeczor-

nym kraju ſtanje; potom budže prawo a prawdoſcz, mér a wjeſele we wſchěch krajach kniežic̄ a wſchitke ludy wobſboži”; a jako ſo nětko na wjeczornych njebjiežach džiwna hwěſda poſkaže, dha naſtaja ſo ſ wježolej nadžiju na puc̄. Daloki puc̄, wonjerodženie Jeruſalemkich ludži, Herodaschowa ležnoſcz a wſchě druhe ſadžewki pſchewinje jich wěrjaza žadoſcz a pſchińdze ſ konzej. „Dako pał woni tu hwěſdu widžachu, ſwježelichu ſo jara wulzy.” A tak je hischeze dženj wjeſele w kózdej pohanſkej wutrobie, kotraž ſe Jefuſej pſchińdze. Sswjedzeń tſjoch kralow dyrbí miſionſki ſwjedzeń bycz. Tehdy ſo w pohanſkich krajach czi wuſhcežija, kiž ſu ſo w běhu prjedawſkich měſazow roſwucžic̄ dali. Tehdy je wjeſele pſched Božimi jandžemi na kózdym hręſchniku, kiž poſkutu czini. Tehdy dyrbí wjeſele bycz tež w naſchich wutrobach.

Alle ſak je ſ tym pola naſ? Sſmy my lepschi hac̄ czi ludžo w Jeruſalemje? Je tež nam wutroba naležnoſcz, tych pohanow, ſ kotrymž ſmy my nět pſches ſwoje kolonije nowe ſwjaski doſtali, ſ ſbóžnikej wjeſcz? Lubujemy my kniesowy ſkutk, miſionſtwo? Sſmy my tež pſchewědcženii, ſo tón, kiž wěri, hinač njemóže, hac̄ ſa wupſchestrjenje ſwojeje wěry ſ čežlom a ſ duſchu dželac̄? Sſmy my tež hižo ſami tu hwěſdu widželi? je ſo naſcha wutroba na nowonarodženym kraju wjeſeliła? ſmy my jemu ſwoje ſchazy wotčinili? — Prjecž ſe ſymlnej wutrobu, ſ wonjerodženjom, ſ ſlukosežu pſchecžiwo miſionſtwo! Sa-horicž čzemž ſo dac̄ ſa ſiwijenje, ſa Boha a ſa czlowjekom.

Haj tón knies pomhaj nam wſchitkim, ſo bychmy w tutym nowym ſeſte jemu ſwěrniſcho ſlužili, ſo by wulka

węz jeho kralestwa nam bōle a bōle wutrobna węz byla a nascha kschesčijanska wera misjonska wera, to je wera, hdzež niz jeno bjerjem, ale tež dawamy, hdzež njeſkym jeno spokojom, hdzež ſami ſbózni budžem, ale hdzež njeſmōzem, wostajic, ſo njebychmy ręczeli a ſwēdczili wo tym, ſchtož ſam widżeli a ſkłyscheli a tak druhim pomoznizh ſbóznoſcze budžem. ſbózni ſu czi, kiž druhim t ſbóznoſczi pomhaju. Hamjen.

Jesuš a čłowjekojo.

IV.

Jesuš a khudzi.

(Pokročowanje ſ čiſla 51.)

6. Pomož dyrbi bratrowska bycz.

W kralestwie Chrystusowym njeje ani wotrocž, ani ſwobodny, ani khudy, ani bohaty, ale woni ſu wſchitzu bratsja, džeczi teho ſameho njebyſkeho Wótza. Nochzesch-li to ſa węste męcz, ſo ſu wſchitzu čłowjekojo twoji bratsja, — njemózesch tež džeczo Boże bycz. S tym wſcha nadžija ſpadnje. — Chzesch-li pak ſo teje węſtoscze džerzecz — hdze wostanje potom hordoscž a ſkuposcž a wutrobna ſymnoſcž?

Hdyž ſu tež džeczi teho ſameho ſeñſkeho nana w jara wſchelakich wobſtejnosczech žiwe, hdzy tež we węſtym naſtupanju wſchelakosz wostanje, — pſchi tym wſhem wone wſchitke to ſame placza a ſo bjes ſobu ſa runych bratrow a ſotry wobhlađuju. A te, kotrež ſu w lepskich wobſtejnosczech, bychu ſo ſame hańbowale, hdzy bychu tym druhim do ſrudnych wobſtejnosców pſchinicz dałe. — To na wulku ſwójbū Božu naſložujmy!

S teho pſhirunania ſo nam roſjaſni, czecho dla maja khudzi a bohacži bjes ſobu bycz, kaž ſwiate piſmo praji (Pſchiſl. Sal. 22, 2). Czecho dla dyrbja bjes ſobu bycz? Ja ſebi myſli, ſo ſi teje ſameje pſhieſtiny, ſi kotrejež dyrbja ſtrowi ſi khorymi a khor ſe ſtrowymi hromadze bycz. To dyrbji nam t ſhromadnemu po-wuczenju bycz. Bohaty dyrbji, džiwajo na khudobu, prawu ſlužazu luboſcž pſches Božego Ducha w ſebi wutworicž. Wón dyrbji poniznoſcž w bědzenju ſe ſpht. wanjemi naukuſnycž, kotrež bohastwo w ſebi njeſe. Wón dyrbji dale pſhiboſtво, t kotremuž chze jeho mammon ſawjeſcž, pſhewinycž a ſo t temu poſběhnycž, ſo by Bohu ſenjeſej prawje ſlužiſt.

Khudzi dyrbja wera a doměrjenje naukuſnycž, tež hdzež nicžo njeje, dyrbja w prawej ſejerpliwoſci hladajo na ſnutschowne a węczne ſubla ſawiszcž a hórkoscž pſhewinycž. Teho dla dyrbja hromadze žiwi bycz.

Gswet, w kotrymž budža ſebi wſchitzu ludžo runi, ſenje nje-hudze, pſhetož hluboke roſdžele ſo ſenje wotſtronicž njemóza. Ale pomylmy ſebi junfrócz na to, ſo by tajki ſwét był — to by ſo čłowjekiej ſywacž chyžko, hdzy by do njeho hladal. To by wostudle bylo. Ale niz jenož to, nē, w tajkim ſwécze by tež mało ruma a ſkładnoſcze t wopokaſanju najlepſich wobſtejnosców bylo.

Teſho dla a ſ druhich pſhieſtinow budže tež na naschim ſwécze pſchi wſchitkach napshecziwnych prozowanach tajke wostacz, ſo budža khudzi a bohacži hromadze. Ale wſcha, hdzež Chrystusowy Duch duwa, tam widžimy, ſo ſu ſo khudzi bohacži ſciniſli. A bohacži bichu khudzi w tej myſli, ſo ſo dobrowolne knieſtwa nad ſenim ſkimi ſublami wſdachu a jo temu ſenjeſej pſchepodachu. Wo tym praji Luthер: „Pſches wěru budže kſchescijan knes wſchitkach węzow, pſhetož wón poſběhne ſo ſ Chrystuſkom t prawizy Božej a knieži ſi nim nad zhlým ſwětom. — Pſches luboſcž pak ſtupi kſchescijan wot prawizy Božej do najhlubſcheje nuſy a hubjeniſta ſwojich ſobuczlowiekow dele, runje kaž je Chrystuſk dele pſchischoł a bywa w luboſczi Chrystusowej wotrocž a ſlužobnik, kaž tež Chrystuſk pſchischoł njeje, ſo by ſebi ſlužicž dał, ale ſo by wón ſlužiſt a dał ſwoje ſiwenje ſa jich wjele.”

Hdzež pak tajki duch knieži, budže tež čłowjeka roſhwětlicž, ſo poſnaje, hdze a hdzy, kaž a ſ cžim ma runje pomhacž. To tež placzi wo dawanju pjenies. Nichto druhemu prajicž njemóze: Telko prozentow twojich dohodow dyrbisich ſa khudych a ſa Bože kralestwo woprowacž, to mózesch ſam ſa ſo t roſwjeſelenju wudawacž, telko ſměſch ſa pſhichod na bok klasz. — To je ſakoniſka myſli. Prawy pak tajkeho ſakonja nima. Ani ſakonja džehaf dawacž. Tón je ſa jeneho wjele, ſa druhoho mało. Woſebite wobſtejnoscze a žadanja, kotrež ſwójbā na čłowjeka ſtaja a hiſceze

druhe węz ſobu ręčza. Schtož pak ſo luboſczi Chrystusowej pſchewostaji, węſče wſchudžom prawe trjechi.

Tak je tež woprawdze historija kſchescijanskeje zyrkwe historija ſmilnoſcze. Hdzež ſo Chrystuſ do wutroby narodzi, ſo cžopla ſolma luboſcze ſběha, kiž na to ſwoje njeſlada, Thžozu bohatych ſu wopokaſale, ſo bichu wot luboſcze Božej ſahorjeni khudži, tak, ſo ſwoje bohastwo po myſli Chrystusowej naſložowachu. Ale woſebje hnijaze ſu ſcherpatka wudowu a druhich khudych, kiž wſchaf, kaž bohacži praja, nicžo nimaja a tola kaž tamna wudowa ſwój dar ſa ſwonkowne a ſnutschowne miſionſtvo abo ſa hubjenych wopruja. Czi, kotsiž ſu ſnajomni w tych węzach, derje wjedža, ſo miſiony, kiž ſo na pſchikkad ſa miſionſtvo bjes pohanami naſromadža, wjele bōle ſi rukow khudych hči bohatych ſo naſdawaju. Woprawdze hnijaze je widžecz, ſak husto „maki ludžo”, kiž ſu jenož ſi ruki do huby žiwi, ſwój poſledni kuf ſhleba ſe ſuſodami džela, kiž ani kuf ſhleba nimaja a ſak ſebi w čaſach khorocze wu-pomhaja ſ tajkej woprowazej luboſcžu, kiž dyrbji bohatych do haniby ſtajicž. Haj, to je woprawdze bratrowske pomhane.

Bratrowske dyrbji pomhane bycz — a tajke dyrbji woſebje tež pola bohatych bycz, ſo njeby wjazn ſchodziſlo hacž pomhalo. Wo tym pſchichodnje.

(Poſračowanje.)

Žiwenje a ſkutkowanje pobožneje kurwjerchowki

Luisy Henrieth pruskeje,

narodzi ſo 27. novembra 1627, umirje 18. junija 1667.

(Skončzenje.)

Rjane khumſchty, kiž běchu předy w pruskej residenzy njeſnate, ſublaſche kurwjerchowka ſe wſchej pilnoſcžu. S Hollandskeje ſa-wjedže do Barlina moleſtvo. Wona ſama lubowasche hudžbu a ſo w nej ſwuejowasche. Kurwjerch, kiž pſchi ſwojich wjele kniežerſkých dželach ſa pſchisporjenje khumſchtow ſaneje ſhwile njeméjſeſche, ſak by radu chyžk, wužiwasche ſi džakownoſcžu, ſchtož jemu Luisa w tym ſpojeſeſche.

Luisa bě tež najlepſchi a najwěſcjiſhi pucž t kurwjerchowſkej hnadjie. Někotry w kraju, kotrehož bě ſakoniſka wótroſcž abo kurwjerchowſki hněw czeſko trjechil, žohnowasche miſu knjeni, kiž bě jemu ſi týſchnizy pomhalo. Wona bě pſchezo ſwólniva, roſkatym woſhudženym pomhacž.

Šwjoſte piſmo bě ſtudnieſka, ſi kotrejež Luisa Henrieta ſwoju wera, ſwoju luboſcž a ſwoju nadžiju czerpaſche, do kotrejež wſchitke ſwoje myſble, ſwoje ſmyſlenje a czinjenje ponurjeſche, ſak ſo wone wucžiſczenie wot procha tuteho ſwěta horje ſtawachu. W ſwiatym piſmje namaka Jezom Chrysta, teho ſbójnika, ſwoju nadžiju, do kotrehož ruki ſwoju wěryſylnu ruku poſoži ſi wěčnemu a ſbójnemu ſjenoczenju. Teſho dla je ſo na nej dopjelniko tole ſlubjenje: Schtož do mnje wěri, ſi teho ſiwota ſeki ſiweje wody poſběhnu.

Kak ſnata a roſwuczena wona w ſwiatym piſmje běſche, mózemy ſi jeje ręczow a ſe wſcheho, ſchtož je wot neje napiſane, ſpónacž; wſcho je pſcheklinęſane ſi Božim ſkłowom. Jenož hdzy běſche khora, pobrachowasche w Božej ſlužbie; tehdź bu w jejnej khorobnej ſtwe Božego ſkłowa cžitane, modlene a ſpěvane. Popoſdnju ſóždeje nježele roſpominasche hiſcieje junfrócz kſlyſchane předowanje a naſložowasche je na ſwoju wutrobu a na ſwój dom. W kralowſkej knihowni je rjane wobžwědczenje teho wobkhowane, ſak wona pſches wobſtajne wucžiſczenje ſwojego ſwědomnja ſupjelu noweho narodženja ſi počemu ſwjeteczenju ſwojego ſiwenja horjeſtanycž je ſo wſchědneje prózowala. To je jene ſi Duchom ſi wýſkocze žałbo-wane duchowne ſiwejowanje, wot jeje ruki napiſane pod napiſmom: „Luisina kurwjerchowki pruskeje wſchědna pokutna modlitwa.“ Štej ſamej ſwiatej pokornoſcžu je hiſcieje wſchelake druhe duchowne a pokutne kherlusche pěſniſla. Drohi ſchaz, kiž Luisa ſi kherlushom: „Jesuſ, moja nadžija“ evangelskej zyrkwi je darila, je ſama ſe ſwojim wěryſylnym wumrjeczom ſaſyglovala.

Sa ſymu 1665 běſche kurwjerch dleſhe pucžowanje do Kleve wobſanknył, a jeho mandeſſka dyrbjeſche ſi nim pucžowacž. Prjedy pak chyžsche wona wſcho, ſchtož bě ſaložila a ſtowila, woſebje ſyrotownju w Oranienburgu, hiſcieje junfrócz ſebi wobhlađacž a ſe wſchitkimi kaž macz ſe ſwojimi džeczimi ſo roſzjohnowacž. Na wſchech měſtach ſu jej ſwoju luboſcž wopokaſali. Pſchi jeje wot-jedzenju wot Oranienburga kłoczącemu ſo wokoło wosa bōle dyžli hewaſ, jako bichu wjedželi, ſo ju na tutej ſemi ſaſo widžecž njebudža. Wſchitkimi, woſebje ſwojim ſyrotam, ſpožci ſwoju maczernu ruku.

W oktobru 1665 bu puczowanie nastupjene. Luisa bësche wjehëla. Lëtñy czaß 1666 pschebywasche se swojim mandzelskim w klevu a Böh tón knies woibradzi jej tu poßlednjeho synka Ludwika. Dokelz wjazh f mozaam pschińc njemózesche, bëchu lekarjo pschecjwo temu, so bo netk w nosymskim czaßu do Barlina wróci. Dzelenje wot mandzelskoho bë sa wobeju bolostne. Wona jëdzesche se swojej macjerju do Haaga; tu wosta w synskim czaßu, ale czelna sklaboscz njechasche ju wopuszczic, tež niz, jako na lëtñy czaß do kraja czehnjesche. Myßliczka jej powjedasche, so tutu khoroscz pschewinycz njebudze. Horze żadanje po swojim mandzelskim a po swojich dzeczoch sapshimy jeje wutrobu. Wona myßlesche na swoje dompuçzowanje, kiž tež po jutrach nastupi. Ale hjo w Duisburgu bu jejna khoroscz tak sła, so dyrbjescze tu wostacz. Hollandskemu przedarjej Spannheim, kiž ju pschewodzesche, prajesche wona: „Hdyž Böh mi tu hnadi wopokasa, so do mojeje domishy dóndu, chzu rad se Simeonom rjeknycz: „Netk pschecjisch twojego wotrocza, knieže, s mérrom.“ Druhi ras: „Böh je mie na wotkalczhenjenje w schuli czerpjenja pschihotowat“, a f njebju horje hladajo: „Mi je lubo, knieže, so by mje pokorjal; s twojego powuczenja spósnaju, so mje lubujesz, so twoje dzeczo bym, so na mnje wokedzbujesz, so moju skmiercz njezadasch, ale by s hľubocheho spanja mje sbudzil. Ty by mi pokorjal, so bycze tuteho skveta sahinje, so pak, schtóz po twojej woli czini, we węcznosći wostanje.“ Jako wona po pokraczowanju swojego dompuçzowanja jedyn dżen wotpoczowasche a Spannheim wo słowach „Böh s nami“ bë przedowal, naložowasche wona sklyschane przedowanje na ſebje tak: „Böh s nami“, kajki troscht w tak ſrudnej ſamutkoſczi, w straschnych pusczinach, w domje plakania pschi wskelakich leźnosćach! Derje nam, hdyž je Böh s nami; hdyž jeho wózko nasch waichtat, jeho prjedywidzenie nasch hród, jandzeljo naschi hladario, jeho sczeń nasch ſchit je!

Powjescz wot jeje khoroscze sbudzesche w Barlinje wulku ſrubbou. Woni jej napschecjivo khwatachu. Wschitkim do przedka tycznym kurwjerch, won trjechi ju hjo w Halberstacze; w bliskoſci Ziesara widzesche wona swoje dzeczii ſažo; w Nellinje dwórskemu przedarja Stoscha. Žeidzenje na wosu wona wjazh ſnjescz njemózesche a woni dyrbjachu teho dla ju 30 mil daloko do Barlina w noschadli njeſcz.

Wona bë hishcze młoda, hakle w 40. lécze. Hacż ruraje psches swiaſki teje luboſcze s tutym živjenjom bë ſienoczena, dha bë tola wona f wumrjeczu pschihotowana. „Ta bo pschiblizuji njebeſtemu wotpoczinkej“, praji wona, „hjo widžu hory a hórki węcznego mesta. Hdyž ſažo wustrowju, budu s nowa do njemérneho živjenja, do morja połnemu ſałow hnata.“

Ke swojemu mandzelskemu prajesche wona: „Teđyn wot nazu dyrbj do przedka, mi je to czim lubſcho, so ja bym, kiž mózu tebi mesto pschihotowac.“ Kurwjerch bëdzesche bo w wulkej tycznicy s Bohom, so jemu najdrožſche ſdżeržane njewostanje. Won pschi ſlubi temu najwyſchchemu knieſej, khusownju natwaric, a f jeje ſdżerženju kózde lěto 6000 tolerjow dacz, hdyž droha mandzelska ſažo wotkori. Tola czlowiske myßle njeſku Boże myßle. Prjedy hacż ſlaboscz pschiberaſche, ſhromadzi kurwjerchowka swojich ſluzobniſow wokolo ſebje, bo džakowasche ſa jich ſwérnoſcž a natwarjescze jich wutroby psches swoje ſłowa. Hishcze ſrudniſcho bëſche jeje roſzohnowanje s dzeczimi. Wscho bëſche wot ſrudoby pschemožene, jenož wona wosta pokojna. Po wuziwanju Božego wotkasanja wumrje tuta ſwérna, swojemu Bohu podata ſershezina 18. junija 1667 popoldnu w ſcheczich, 39 lét a 7 měſazow stara.

Kurwjerch ſaczuwasche, so ſlonzo swojego doma je wuhaſnylo. Won je bo poſdžischo hishcze druhi ras woženil s Doru, vrynzeynu s Holstein-Sonderburga. Woni bu husto klycheli, tak je won psched wobrasum njeboheje ſtejo prajil: „O Luisa, tak husto pobrachuje mi twoja rada!“ S wulkej luboſczu je pruski lud wopomnjenje swojeje njeboheje kurwjerchowki ſebi wobkhowal. Swojim džowlam je jeje mieno dał; hacż na dzeczii a dzeczidzeczi buchu zytkwinkie knihi s mienom Luisa napjelnjene. W wjele domach pruskeho kraja mějachu jeje wobras. Wona je wulku ſluzbu wo derjericze pruskeho kraja ſebi dobyła. Czescz jeje wopomnjenju!

S knižkow „Nowe Grójnski“ na prahu wotčiſhczane, kotrež ſu w wudawańni „Sserbskich Nowin“ po 30 np. dostacż.

Na želeſnizy.

Wjele hishczych dyžli pola naš bo w Amerizy na želeſnizy njeſboža podawaju. Žena wina je, so jara ſpěſchnje jéſda; ale

ſu tež hishcze druhe. Tam wjedu želeſne kolije tu a tam psches puste krajiny, hdžez daloko žane człowskie ſydliscze njeje, abo jenož porédko někajke twarjeniczko. Tež želeſnizařske khežki ſteja rědke. Dokelz pola naš jedyn ſedžbowat f druhemu widži, može ſu ſužodnemu poſas wuthkycz, hdyž bo hdže žana malinka ſ koliju ſkunczi. A ſužod ma tón ſignol abo poſas bjes ſkomdy dalschemu ſužodej tyknycz, tak so bo honjath czah ſastajicz hodži, prjedyžli f njeſbožu ſleczi. Tam pak ſu tež dwórniszczeza czasto wo wjele hodžinow róſno, a w wskelakich stronach je mało ſedžbnikow, so bo czasto njeſbože ſtanje, dokelz czahowemu wjednikej njemóža žaneho poſasa dacz.

Žena ſ tajkich psches pusczinu ležatych czérjow ma kruchi, kotrež psches hľuboke hľubiny wjedu. Duž ſu wone ſwažniwe twarjene.

Blisko tajkeho moſta bë hishcze psched něchtio lětami khežka, kotrež dženja w ſpadankach leži. Tu hýdlesche tehdyn wobſtarna wudowa ſ jenickzej holzu. Jeje khusobna žiwnoscz bë to, jeja a pjerjowý ſkoczik ſ dalskich ſydlisczow pvtacz a do města na wili noſycz. Pucz do města bëſche daloka ſmuha, wožebje ſa macjer. Teho dla ſebi ſ khwilemi popſcha, bo domoj po želeſnizy wjescz, hdyž bë ji poſdže, abo bë ſprózna, abo bë dobrych ſikow pomela, ſo možesche ſkerje pjenježki ſa wjelenje dacz.

Wſchitzu mužojo, kotsiž tu na wóſnej ſlužbje bëchu, ju derje ſnojachu a bëchu ji dobri. Pschi ſažnych ranjach widžachu ju, tón czahowý wjednik runje jako tež eži wóſnizy, tak dužy pschi želeſnej koliji do města na wili ſ korbom na kribjeczé czampa. A dokelz bë jeje jim žel, budžichu radu ju darmo do wosa brali, bychuli ſmeli. Hdyž pak bë možno, ji pschi jeje domojwjeſenju někajkeho polóžka dacz, ju do duſchneho kucziká ſadžic, ji pscheczelneho ſlowicžka ſchepnycz abo ji popomhac ſ wosa, ſo padnyla njeby, to ſežinichu radu.

Sa to bëſche ji wutroba poňicžka džaka, a husto pschi ſebi džesche: „Kak rada bych tym ludžom ſ luboſcžu ſarunała, bychli to mohla. Saplačz jim Böh!“

A hlejče, tón czaß je bo dóſchoł; wona je jim na jene dobo ſaplačic, mohla wjazh dyžli ſto króz, njech tež bjes ſkota a ſlěbra.

Wulkich ſněhow bëſche bo hromadu naſchło. A hdyž nahle tacze ſ deſcheczemi pschiūdze, walachu bo njemdre wody ſ poboczych horow do teje ſlobiny dele. Schumjo ſtorkachu do teho moſta, torhachu wo jeho ſtolpy, ſwalachu je a ſ krokoſtom potorhachu tón moſt. Hjo bë ſacžmita nôz.

Wobé žónſſej w tej khežzy w ſtróželach ržitej. „Luby ſmilníko wótcze, ſchto budže?“ ſanježe pschi ſamom płaczo macz. „Dolho njemóže tracz, a eži moji ſubi dobroczeljo pschiſedu w ſkolu a ſaſedu do ſkaženja. Nihdze nichtó njeje, kiž jim to ſjewi, ſo nimaja žaneho moſta. Hdyž ſu pschipoſdnju do města jeli, je moſt hishcze ſruth ſtał a jich pschenježl. Běda! Eži pscheczeljo duſchni wboſy! Ša poł hodžinu pschicžerja ſem, a Böh wě ſelko žiwnych duſchow je ſ nimi. Jeſužo, pomhaj!“

Bo czlowieskim roſomje njeje to ſ czlowieskej pomožu možno. Hdze je ta ruka, kotrež by psches tajku cžmu žaneho poſasa dała, ſo dyrbj ſaſtacž? Ženicko Boža ruka to móže. A na dobo ſ Boha tej žónzy do myſlow ſleczi: wulka ſwětlina by byla juž wumóžny poſas.

A hjo hromadu prucziny, kotrež f ſtejenju ma, ſhrabnje ta ſtykna a ſaleſe po brjoh ſrube na cžer. „Hanka, Boža dla wjazh! Pschimaj a pomhaj! Torhni palatu ſchcžepu ſ kachlow a ſapal!“

Sa khusilku woheń ſ tych halosow praſnje. Płomjenja ſwěcža daloko do cžmy, cžiſkajo ſwětlina na ſtejny pucz. Cžaha pak njeje hishcze ſlyſhceč. Ale ſchto budže, jeli ſo tón woheń do czaža wuńdze? Nejpózrje tola to njeſbože jich?

„W ſkof, Hanko! W ſkof po te poſlednje drjewo!“

Ta holza ſleczi.

„Rucze tež hishcze taj drjewjanaj ſtolszaj a ſawu!“ Wscho bo netk ſ wyžokim płomjenjom paſi. A ſ dała bo ſaſtyschi czahowý hrimot a ſchum.

Ale budža wědžecz, ſchto tón woheń ſnamjenja? Sta žiwenjow wiſa na ſlabych nitkach! Njeſadréli w przedku tón czahowý wjednik warnowazeho poſasa, ſo w ſkókim ſkaženje wěſte.

„Dzeczo, poſkocž po koſchlu a žerdku!“ Huj! tyknywſchi twjerdze tu koſchlu na dołhu žerdku, wona kaž ſ khorhoju tam a ſem macha. Ta džowlka pak džerži ſruch palateje ſuczwojaneje deſki wyžoko w ružy. Šemja pod nimaj rži wot bliſkeho czaha, a wutrobie ſe ſtyskom ržitej. A ſe cžmy ta cžerna maschina do jeje bliſka ſ hroſnje žahlymaj wocžomaj ſeczi. Böh ſwarnuj!

S dobom to wujadło w przedku na hibadle sawuje tak, so wuschi fastupja. Béchu s Bohem tón wohnjowý potas stroymili a fastachu s mozu tón jachlaty czah, lédma pschi samej kromje, hdzej bo ta njesbózna hľubina poczina. Boža pomozna ruka je w poślednim wołominkenju tu.

Slétawski s wosow widza netk wschitzh, njech tež to plomjo nimale hascha, psched tak straschnym bjesdnom steja. S tschepotom pósnoja, so bychú se wschemi wosami hľuboko delka do kmiercze sawrjeni byli, njebyli to wohnjowe snamjo ich psched tym wobroko.

Milemu sdžerzerzej Bohu bo džakuja stejo a klečo. Nekotryzkuli, kij je hewak sywny a bo njemodli, spěwa tudz wobrzedza noz̄ nutny džak.

Potom sawróčza czah. Prjedy pak, džili bo sažo do wosow bydaju, nadadža někotsi bohaczi kupy tež wumóznej žónzy tak bohateho myta, so je netko na hwoju pschimérnu nimale samózna. —

Snadneho člowieckla njesazpij, a cziń jemu dobroty, hdzej bo hodži. Ty njewesch, na taiske waschnie cze husto sazpjena ruka s njesboža winje. Džiwaj bo na Božich pomožnych skutkach! Hdzej traschné skázenje sa tobu hraba, a wěste bo ſda, so žaneho wuceka njeje, wě wón hischeze w požlenjej hwlzhy wutorhnyč. Jebo pomožne džiwý ſu psches wschitke došnacze wulke.

Mjeno Jeſuša.

Hlóp: Jeſuša ja njeprishežu.
Jeſuš, mjeno najrjeńsche
Wschitkých mjenow na tym zwęczi;
Jeſuš, kotrž ſ njebjesz je,
Snaje mjena člowiskich džeczi.
Jebo mjena wježel bo
Tudy zyle kſhesczjanſtwo!

Jeſuš, ſbože zwęta, je
Lekarſtwo ſa nasche hrē ſi;
Jeſuš bylny rycer je;
S njeprisheczelom ma wón zmiechi.
Hdzej bo Jeſuš bylschecz da,
Czerta móz je ſlemjena.

Jeſuš je khléb njebjesz,
Kiz mi hłodži, kaj ſej žadam,
Psched zmiercze wón pomha mi,
Božynli mje, hdzej ja padam,
Głódkoſcz je mi we rczi,
Lekarſtwo we khorosczi.

Jeſuš dobra studzeń je,
Woſchewi te laczne dusche;
Jeſuš, klonzo hnady, mje
Wobhwedczji we czemnym strasche.
Duscha, chzesch bycz wježela,
Pytaj ſebi Jeſuša!

Jeſuš wulki poſkad je,
Wón je węcznych kubłów kražnoscež;
Jeſuš, węczne wježele,
Dawa w njebju węcznu jažnoscež;
Wón je roža njebjefka,
Kiz te dusche woſchewia.

Jeſuš je najrjeńschi hlóp,
Kiz we zwęcze rjenje syncež,
Hdzej mi panje k njebju lóp,
Tam mi Jeſuš pschezo klinčji.
Jeſuš moje žiwenje
Do węcznoscež wostanie.

Jeſuš je ſchtom žiwenja,
Kiz najrjeńsche nježa płodý;
Hdzej ma jeho wutroba,
Duscha nima žanej' ſchody;
Hdzej te płodý wuziwam,
Pucz mam wěsth k njebjefam.

Jeſuš, kublo najrjeńsche,
We njebju a na tej ſemi,
Jeſuſmieno ſchróblí mje,
So ja njejkym ſrudny ženi:
Mjeno mi najkražniſche
Jeſuš węczne wostanie.

E. H.

Nowoletny poſtrōw.

"Hm, hm" — praji bur Martin — "hm, maczi, masch bryllu hijo na noſu a papjerku w ruzy a ſusa pôdla ſedzi wſcha njeſeſerpliwa. Wone drje budža ſažo wulzyschnie ważne węzki, kotrež nam Jan ſ wulkeho města viſche."

Tón bo wjeſtelesche, so je hischeze w starym lécze khwile, namakal, starschimaj piſacž — so je ſandžene lěto lěto bylo, w kotrymž je wjele wohlaſał, dokelž běſte ſ czicheje wjeſti do wulkeho města pschishol.

"Hm, haj", praji bur a do lista hladasche, "mi by lubſcho bylo, hdzej ſandžene lěto njeby nam Jana tak daloko wotwiedko a jeho njeby ſ dobom do wulkeho města dowiedko. Tu w czichej wjeszy ludžo zyle hinaſhi ſe ſtareho do nowego lěta du, hacž we wulkim měſcze. Jan bo wjeſeli, so hischeze khwile namaka, hwojimaj starschimaj piſacž — kaž by bo to ſamo mot ſebje njeroſymiko, so dyrbí khwile měcz, starschimaj piſacž a pschi pschecroženju do nowego lěta ſ měrom ſtacž a ſebi ruzy ſtyknyč. Hubjenſtwo je we wulkim měſcze, ſo młodý lud w ſchumienju bo hibažeho žiwenja wjazy njewidži a nježlyſhi, ſo je wschitko cjeſlo jako trawa a ſo my naſche lěto dokonjamy jako recž."

"I nono", praji ſusa, "ty jenož ſ pol wóczkom do Janoweho lista hladasch. Tu ſteji czorne na běhym, ſo pola měſcianſkeho miſionſtwo wobkhadžuje a ſo Boži dom ſubuje a ſo chze w domje teho knjesa węczne wostacž."

"Ró", praji starý, "to je najlepſhi poſtrōw, kotrž mot Jana na nowe lěto doſtanu. Bóh daj, ſo by ſwoje ſlubjenje džeržat. Haj, je duchna wěz, ſo je w wulkim měſcze hischeze tajſich muži, kij we wichorach czajača člowiekow na węcznoscež dopomnia. To bym w minjenym lécze w Janowych listach pschezo najradſcho czitał, ſchtož mi wo ſkutkowanju měſcianſkeho miſionſtwo piſacše. Duž chzemý ſebi pschi kónzu lěta ruzy ſtyknyč a ſ zykej wutrobu proſhež: Božo, žohnuj naſcheho hólza — Bóh žohnuj měſcianſke miſionſtwo.

Najwyschſche a najnižſche poníženie.

Na ſawzy w hrodowej ſahrodze bo dwaj mužej roſrěčowaſchtaj Prěni praji:

"Woprawdże džiwnje je, ſo bo tón wjſoki knjes tak daloko ponížuje a ſ tym khudym tam, kij ſchęzeſku mječe, najprisheczelníſcho powjeda. Na to móže khudý dželaczeř hordy bycz. Njevodžiwaſch ty pscheczelnoſcz wjſokeho knjesa?"

"Něchto druhe bo mi hischeze wjele džiwnische bycz ſda", tamny po hwlzhy wotmolwi, "njeje to wulkotniſche, ſo bo Boži ſsyn tak ponížowaſche, ſo ſ njebjesz na ſemju pschiidže, ſ nami khudymi hréſchnikami pscheczelne ręczecž? Haj, ſo bo tak daloko ponížowaſche, ſa nich wumrjecz? Je něchto, ſchtož mohlo naſ bôle poſbehnyč hacž to, ſo naſ ſchrystuš pschi Božim trónje ſnaje a ſubuje, jako bychmy jeho bratſja byli? Wjetſcheje ſdobnoſcež njeje, hacž teho knjesa ſa pscheczelala měcz a jeho pscheczel bycz: „My ſtejmy pschezo w najwyschſchim wobkhadže, mjenujy we wobkhadže ſ tym knjesom. Ženo ſo bychmy to wěrili a bôle wuzili! Khudži hréſchnizh, kij ſchrystuš ſubuja, ſu najsbožowniſchi ludžo, pschetož woni roſymia wumozniſej. O, wona je ſbódnoscž, Jeſuſej roſymicž a jeho ſubowacž.

"Pomhaj Bóh" je mot netka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wſchěch pschedawarňach „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtacž. Na ſchitwórcz lěta placzi wón 40 np., jenotliwe číſla ſo po 4 np. pschedawaju.